

GASILLEC

Letnik XXXVII.

Glasiło »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«

Izhaja vsak drugi mesec. / Posamezne številke 2-50 Din, za inozemstvo 3 Din.
V „JGZ“ združena gasilna društva dobijo po en izvod „Gasilca“ brezplačno.

V Ljubljani, dne 20. septembra 1933. ● Številka 5.

Poziv

vsem gasilcem s I. seje starešinstva gas. zveze kraljevine Jugoslavije.

Bratje gasilci!

Njegovo Veličanstvo kralj je podpisal 15. julija 1933 zakon o organizaciji gasilstva, ki je stopil tudi tega dne v veljavo. Ta pomembni dogodek bo krepko odjeknil v vrstah naših mnogoštevilnih društev in organizacij, ki željno čakajo na ustvaritev zakona, saj bo ta edina direktiva za vse naše bodoče delovanje. Datum 15. julij 1933 bo zapisan z zlatimi črkami v analih našega gasilstva. Ta datum so toliko let po osvoboditvi in uedinjenju pričakovali! Pri ustvarjanju zakona so sodelovali najboljši voditelji našega gasilstva.

In tako je jugoslovansko gasilstvo doživelo dan, ko so mu priznane vse pravice za obstanek in delovanje. Težko in naporno delo od najmlajšega gasilca do najvišjega starešine je kronano z uspehom. Zakon o gasilstvu nam je zagotovil veliko materialno pomoč in mnoge druge privilegije, a dano nam je veliko moralno zadovoljstvo — velika in častna vloga — delo na nacionalnem, kulturnem in prosvetnem polju. Z zakonom je gasilstvu priznana ona velika važnost, katera mu pripada kot stanovski in nacionalni organizaciji. Gasilstvo prestaje biti organizacija lokalnega značaja. Z zakonom je dobilo večje in širše naloge in prevzema težke in nove dolžnosti. Poleg svojega stanovskega delovanja pristopa tudi k delu na nacionalnem, gospodarskem in prosvetnem polju, k delu na povzdigi kulturnega in ekonomskega stanja našega naroda — a osobito naših kmečkih občin. — Gasilstvo bo odslej nosilo zastavo Jugoslovanstva. Vidni primer bo v širjenju ljubezni in bratstva v našem narodu, pa bo tudi vidni činitelj našega kulturnega in državnega življenja. Gasilstvu je z zakonom poverjeno, kot drugim velikim organizacijam učenje mladine, kar je dokaz, da se ne dvomi v sposobnost naše organizacije, nego da se nam daje prilika, da učimo in uvajamo naše stare in mlade generacije prvenstveno k disciplini in redu, da bi jih mogli usposobiti za samopožrtvovalnost v obrambi proti vsem sovražnikom, bodisi to elementarnim ali pa drugim.

Starešinstvo gasilskega saveza kraljevine Jugoslavije.

Na današnji dan se je sestalo celokupno starešinstvo gasilskega saveza v Beogradu, imenovano s poverenjem ministra za telesno vzgojo naroda, g. dr. Lavoslava Hanžeka, k svoji prvi seji in s tem dnem je začelo pravo delo saveza. Iz te prve svoje seje pošilja starešinstvo vsem gasilcem Jugoslavije bratske pozdrave in započenja svoje delo v nadi, da bodo naši hrabri in nesebični jugoslovanski gasilci — naša draga gasilska vojska — kakor doslej tudi še bolj odslej nastavili svoje dolgoletno delovanje v obči blagor in korist. Mi niti trenutek

ne dvomimo, da naše gasilstvo ne pristopi s svojim vodstvom oduševljeno k ustvaritvi tega obsežnega programa v okviru zakona o gasilstvu. Za uresničenje tega našega obsežnega programa bomo potrebovali mnogo novih sil. Ob tej priliki bomo apelirali na našo častito narodno inteligenco, da nam priskoči v pomoč, da bi si mogli izvojevati ono mesto, ki nam že danes pripada po naši številčni sili. Naj se v naših vrstah še naprej širi ta velika ideja človečanstva, ki prešinja vsakega pravega in poštenega človeka — to je ljubezen do bližnjega, dika vsakega asilca. Naj se širi v naših vrstah to veliko

bratstvo in prijateljstvo, da bosta izginili vsako nesoglasje in razdvojenost, osebno in drugo. Naj naša organizacija postane velika narodna organizacija, ki naj absorbira celokupno narodno, kulturno in prosvetno delovanje med našim narodom.

Vse to so ob začetku delovanja tople želje starešinstva gasilskega saveza, ki se bo po očetovsko brigalo za vse podrejene gasilske edinice. Imelo bo vedno pred očmi napredek gasilstva v vsej državi. Starešinstvo se bo z vztrajnim delom trudilo, da sprovede organizacijo in reorganizacijo celokupnega gasilstva v skladu z zakonom na splošno zadovoljstvo.

Z vero v Boga in z vztrajnim in požrtvovalnim bratskim sodelovanjem vseh gasilcev z geslom za kralja in Jugoslavijo se tako oddolžimo zahtevi našega kralja in našega naroda.

V tem imenu pozdravljamo vse gasilske edinice z našim lepim narodnim pozdravom

POMOZ BOG!

Starešinstvo gasilskega saveza kraljevine Jugoslavije.

Gen. sekretar: Petar Lekić I. r. Starešina: Radoslav Georgijević

Vrhovni inspektor: Ilija Pintar I. r.

I. podstarešina: Josip Turk I. r.

II. podstarešina: Ljudevik Musek.

Ljudevit Musek, II. podstarosta J. G. Z.:

Ob izidu gasilskega zakona.

Meseca julija so objavile »Službene Novine« gasilski zakon, kakor sta ga sprejela narodna skupščina in senat ter ga je podpisal Nj. Vel. kralj Aleksander I.

S tem stopa naše gasilstvo v povsem novi položaj. Naša dolžnost je, da ob tem trenutku, ko se nam je poboljšal naš položaj napram javnosti, izpregovorimo nekaj besedi. Ko boste čitali te dni gasilski zakon v Uradnem listu Dravske banovine, boste zvedeli za naloge, ki nam jih je začrtal novi gas. zak. in spoznali ugodnosti, ki nam jih nudi v obilni meri.

Najplemenitejša naloga vsakega kraja je, da skrbi za požarno varnost svojih občanov. To nalogo bo vršila vsaka občina najboljše, če preskrbi svojim gasilnim društvom prvo vrstno gasilno orodje in dobre cevi. Skrbeti pa mora posebno v krajih, kjer primanjkuje vode, za primerne cisterne itd. S tem bodo občine omogočile izdatno požarno varnost, ohranile lepo narodovo premoženje, očuvale pa bodo tudi naš živež. Vse to je neobhodno potrebno in vsemu temu lahko pomagajo naše občine na podlagi novega gasilskega zakona.

Uničujočim plamenom smo napovedali gasilci neizprosni boj; temu največjemu sovražniku vsega, kar je ustvarila človeška roka. Da pa moremo vršiti pravilno to svojo nalogo, je treba, da je gasilstvo strokovno dovoljno izobraženo.

Novi gasilski zakon predvideva tudi za ta primer vse potrebno. V posebnih tečajih bomo izobrazili naše gasilstvo tako, da bo delo gasilcev res v blagor občini in človeštvu sploh.

Gasilstvo nudi hitro in smotreno pomoč!

Iz tega vzroka je nujno potrebno, da se ustanovi čimveč gasilnih društev. Gasilski zakon bo s svojimi predpisi dosegel, da bodo občine same delale na ustanovitvi gasilnih društev tako, da bo res segala naša organizacija tja v zadnjo gorsko vas. Potrebno je, da kličemo v življenje take organizacije, ki so nujne in potrebne!

Gasilstvo se je obneslo že dolga leta in to zaradi tega, ker sloni na čisti ljubezni do bližnjega in idealni humaniteti ter ljubezni do domovine. Ljubezen do kralja in domovine si hočemo zapisati gasilci na svoj prapor ter biti vzor vsem svojim sodržavljanom.

Skupno z vsemi, ki jim je blagor domovine na srcu, se bomo našli vedno v enem taboru v korist naše lepe Jugoslavije.

Plemenit bodi, človek, ustrežljiv in dober! Bogu v čast, bližnjemu v pomoč! Ljubezen do kralja in domovine! — to bodo gesla gasilstva še v naprej!

Predsedstvene vesti.

I.

Na pozdravne depeše Nj. Vel. kralju Aleksandru I. in g. ministru fizičnega vaspitanja naroda, odposlani z naše skupščine v Celju, smo prejeli te-le zahvale:

Gospodine!

Njegovo Veličanstvo kralj primio je odane pozdrave sa skupštine vatrogasaca u Celju i blagovoleo je narediti mi, da izjavim zahvalnost.

V. d. ministra Dvora:

Podpis nečitljiv.

Gospodine Predsedniče!

Srdačno Vam zahvalujem na poslatom telegramu pri likom održavanja godišnje skupštine gasilstva dravske banovine u Celju, s molbom da kao predsednik Gasilske zveze budete tumač moje zahvalnosti i kod ostalih članova.

Izvolite primiti uverenje o mom poštovanju

Dr. Hanžek I. r.

2. Poštne proste pošiljke.

Po § 97. zakona o gasilstvu so vse gasilske organizacije oproščene plačevanja poštne v medsebojnem razmerju in v razmerju z državnimi in samoupravnimi oblastmi, uradi in ustanovami, toda le tedaj, ako je na ovitku tiskano ali s štam-piljko odtisnjeno ime dotičnega društva (čete), župe, a na levi strani spodaj žig: Službeno, poštne prosto.

3. Gasilski koledar 1934.

Na podlagi letošnjega skupščinskega sklepa prejmejo vsa društva odslej dalje po dva iz tisa Koledarja. Zaradi dolo-čitve naklade prosi uprava vsa društva najvljudneje, da spo-roče semkaj zanesljivo do konca meseca oktobra število na-ročnikov Koledarja, izvzemši navedenih 2 obveznih izvodov, ker le velika naklada more poceniti tisk.

»Samopomoč« Jugoslovanske gasilske zveze »Ljubljana« Računski zaključek

Dohodki

za poslovno leto 1932.

Izdatki

31. decembra 1932.	Din	p	31. decembra 1932.	Din	p
1. Preostanek iz leta 1931	49.257	70	1. Izplačane posmrtnine	124.000	—
2. Posmrtni prispevki	124.672	25	2. Pisarniški stroški	620	—
3. Prijavnina	128	—	3. Poštinski stroški	357	50
4. Prehodne postavke	526	50	4. Čekovni stroški	431	22
5. Kapitalizirane obresti v Mestni hran. .	400	—	5. Upravni stroški	7.200	—
			6. Prehodne postavke	526	50
			7. Saldo na nov račun	41.849	23
	174.984	45		174.984	45

1. januarja 1933.

Za prenos salda Din 41.849.23

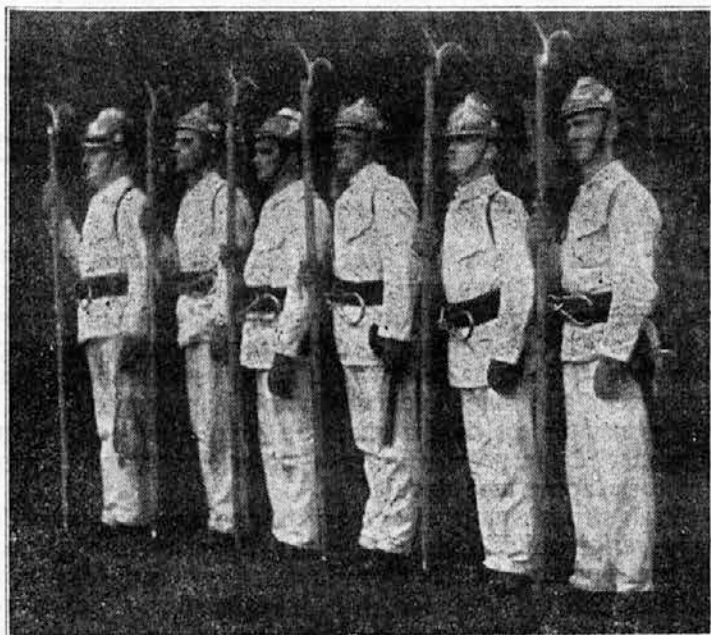
V Ljubljani, dne 31. decembra 1932.

Franc Pristovšek, I. r.
t. č. upravitelj

Fr. Čuček, Trbovlje:

Gorski oddelek.

Iz slik je razvidno, da je ta oddelek specialno opremljen in tako zamišljen, da odgovarja za čete v hribovitih krajih, ozir. naselbinah. Kaj pomaga v dolini moderno in težko

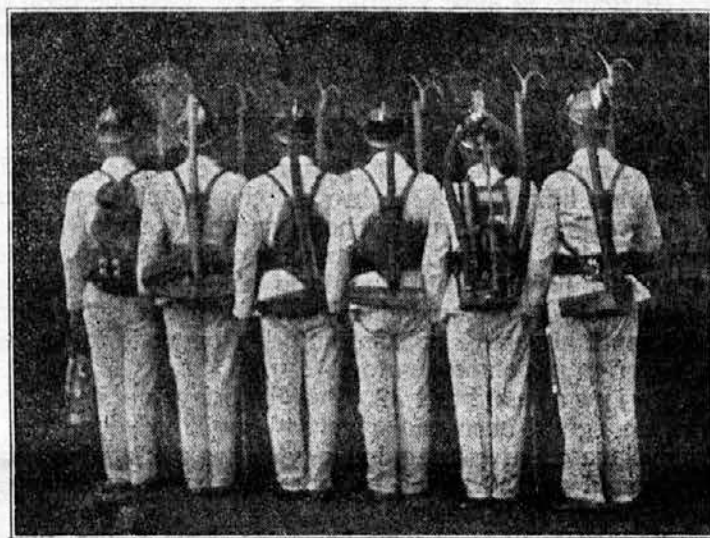

Gorska oprema spredaj.

orodje, motorke in drugo, če jih ne moreš v hribih uporabljati, bodisi radi strmine ali pa radi pomanjkanja vode. Gorski oddelek je tako opremljen, da nudi prvim potrebam, to je, dokler še ni zavzel požar večjega obsega, dovoljno pomoč. Oddelek sestoji iz 6 moških. Oprema: Vsak ima hribovsko 180 m dolgo palico z železno konico in na zgornji strani reševalni kavelj, ki je na 1" navoju pritrjen. Vodja oddelka (1) nosi v nahrbtniku sanitetno opremo, pač najpotrebnejše kot: obveze, podloge in drugo, svetiljko, ob strani pa sekirico. Drugi nosi na hrbtu v usnjatem žoku kramp in močno 12 m dolgo vrv, ob strani pa lopato (kakor jo imajo vojaki). Tretji nosi cepin ravno tako v žoku in platneno vedrico, ob strani pa lopato. Četrti nosi razdiralno kladivo za zidovje, platneno vedrico in lopato. Peti nosi zložljivo brizgalno (birgljovko), katera se s štirimi prijemi postavi lahko v funkcijo, razen tega

ima še žago, pač pa odpade lopata ob strani. Šesti ima močno sekirico, pomožne kaveljne, lopato ob strani in svetiljko. Oddelek stopa vedno v redu (drug za drugim) in se drže razdalje 75 cm, posebno ponoči, ker ima prvi in zadnji svetiljko, in sicer prvi v desni, zadnji pa v levi roki. Svetiljke naj bodo takega sistema, da so proti vetru varne. Vaje so zelo enostavne. Na povelje »orodje odložiti!« se palice postavijo v piramido in nahrbtno orodje se položi pod piramido. Potem se sestavi birgljovka tako, da št. 6 pri delu pomaga in št. 3 in 4 prinašata vodo v vedricah. Št. 2 preskrbi lestev ali kaj sličnega, da pride laže na objekt. V slučaju potrebe rabi ves oddelek pač razpoložljivo orodje, če vode ni, pa podira ali s kaveljni razdira. V slučaju telesnih poškodb se uporabijo lahko tudi palice po dve in dve kot nosilnice, za kar ima vodja v nahrbtniku potrebne vezi.

Tako sestavljeni oddelek je praktičen in kar je glavno, ne pride predrago, koristi pa mnogo, če je o pravem času klican na pomoč. Čete v hribovitih krajih se bodo gotovo

Gorska oprema zadaj.

za to zanimale, pojasnila pa dobite pri župnem načelniku tov. Fr. Čučeku v Trbovljah, ki je ta gorski oddelek uvedel. Tam si tudi lahko ogledate zložljivo birgljovko.

Kako sodi inozemstvo o našem gasilstvu in o gasilstvu drugih držav.

Glasilo avstrijskega gasilskega in reševalnega saveza pri naša v svojem listu z dne 1. julija 1933 kratek opis gasilstva v posameznih evropskih državah. Znano je dejstvo, da je gasilstvo v Avstriji na visoki stopnji. Tamkaj najdemo gasilna društva ne samo skoraj v vsaki vasi, temveč najdemo jih tudi v najbolj oddaljenih naseljih.

Zgoraj omenjeni list piše o Jugoslaviji, da je gasilstvo posebno v dravski, savski in dunavski banovini prav dobro razvito, ter da je gasilstvo organizirano v banovinskih zvezah. Gasilna društva so dobro opremljena, moštvo dobro izvežbano in je stalež motornega orodja že precej velik. Država je združila posamezne banovinske zveze v državni savez.

To je pač laskavo priznanje inozemstva. Oglejmo si še, kako je kaj drugje!

Anglija.

Tukaj igra z ozirom na število mest glavno vlogo poklicno gasilstvo. Pa tudi prostovoljno gasilstvo je na deželi prav dobro razvito. Angleške tovarne izdelujejo predvsem avtomobilske brizgalne, polaga pa se le malo važnosti na

prenosno orodje. Poklicno gasilstvo mest z lukami ima dobro delujoče gasilske ladje, kar je pač z ozirom na velik prekomorski in morski promet sploh potrebno.

Baltske države.

V teh državah obstoja prav dobro se razvijajoče gasilstvo. Združeno je v posamezne zveze, ki kažejo deloma tudi tehnično prav dobro opremo.

Belgija in Holandska.

V teh deželah je razvito prostovoljno gasilstvo poleg poklicnega prav dobro in je tehnično na višku.

Bolgarija.

Poleg nekaterih prav dobro organiziranih gasilnih društev večjih mest najdemo v državi lepo število prostovoljnih gasilnih društev, čijih oprema pa je večinoma bolj preprosta. Večinoma imajo gasilna društva majhne ročne brizgalne.

Čehoslovaška.

Gasilske zveze so ločene po narodnostih. Zveze so se ustanovile že pred svetovno vojno.

Češka društva dajejo prednost težkim motornim brizgalnam, to pa radi ravnega sveta, dočim uporabljajo gasilci v goratem svetu lahko prenosne motorke z dvotaktnimi motorji.

Mnogo se gleda tudi na šolanje in dobro vežbanje članstva. Gasilska šola pa še tukaj ne obstoja.

Rumunija.

Gasilstvo Sedmograške, Bačke, Bukovine je prostovoljno in organizirano tako kakor pri nas. Tehnična oprema pa trpi zaradi sedanje gospodarske krize. V stari Rumuniji ni prostovoljnega gasilstva. Gasilstvo mest in tudi glavnega mesta Bukaresta je vojaško in podrejeno generalnemu inspektorju. Bukaresta ima težke avtomobilne brizgalne in motorne stezalne lestve. Organizacija je dobro izvedena. (Konec prih.)

Franc Košir:

Uporaba motornih brizgaln v verigi v tako zvani relejski službi.

Ako postavimo več brizgaln v progo ene in iste položene cevi ter jih sklopimo, dosežemo s tem verigo.

Da dosežemo sklopljenje brizgaln v verigo, so nam potrebne prestavne spojke, z navojem vtoka na odvodno sklopko, s katero lahko sklopimo odvodno cev z vtokom brizgalne.

Brizgalne, ki stoje v verigi, se štejejo od vode proti požarišču. Brizgalna, ki stoji pri vodi, ima številko 1, potem pa po vrsti številke 2, 3, 4, 5, 6 itd. do požarišča.

Izvršitev dela v verigi.

Brizgalna številka 1. Brizgalno je treba postaviti v neposredno bližino vode. Dobro je treba sklopiti sesalne cevi in jih pravilno ter dovolj globoko spustiti v vodo. Nato se mora spraviti v pogon, izsesati zrak (potegniti vodo), ter dati pri zaprtih tlačnih ventilih motorju hladilno vodo. Nadalje je treba položiti do brizgalne številke 2 odvodne cevi, odpreti tlačni ventil in dati z najmanjšim pritiskom vodo toliko časa, da je veriga popolnoma gotova.

Brizgalna številka 2. Strojnik brizgalne številke 2 priklupi po zgoraj imenovani prestavni spojki odvodno cev, ki je napeljana od prve brizgalne na vtok svoje brizgalne, odpre tlačni ventil na tisti strani, na kateri ima svoje odvodne cevi razvite, do tretje brizgalne.

Ko priteče voda iz prve brizgalne skozi drugo, postavi v istem momentu strojnik svoj motor v pogon, doda toliko hladilne vode, da mu postane motor nekoliko gorak in dela do popolne zgotovitve verige z najmanjšim pritiskom. Vse nadaljnje v verigi stoječe brizgalne zahtevajo isto delo kakor brizgalna številka 2.

Zadnja brizgalna z najvišjo številko, t. j. ona, ki stoji na požarišču, pa nastavi na svoje odvodne cevi ročnike, po možnosti s prestavnimi ustniki za reguliranje curka.

Za primer, da dobijo v verigi stoječe brizgalne, preden je ta gotova, vodo v preveliki količini z visokim pritiskom, se ta izpusti na nasprotnem tlačnem ventilu na prosto toliko časa, da so cevi lastne brizgalne v redu razvite. Nato se premenja vodni tok na tlačnih ventilih tako, da se odpre najprej tlačni ventil, na katerem so nastavljene cevi, obenem se pa zapira prosti iztok.

Ko je veriga gotova, se da znamenje, da naj se tok odpre. Na to znamenje stavi strojnik brizgalne številke 1 svoj stroj v pogon, in sicer z vso močjo, da odda stroju predpisano količino vode. Radi večje moči in oddaje vode dobiva brizgalna številka 2 večjo množino vode in manometer se začne dvigati. V tem trenutku da strojnik druge brizgalne svojemu stroju večjo moč in to toliko časa, dokler se manometer dviga. Ko se ta neha dvigati, se neha dodajati moč na stroju. To pa

radi tega, ker se je s tem doseglo odjemanje vode v toliki meri, v kolikrški prva brizgalna dodaja. Glede tega je potrebna nekoliko pozornosti, da se vodni tok po nepotrebnem ne prekine. Če damo namreč svojemu motorju več moči nego dotok vode to dopušča, se dovodna cev pri vtoku stisne. Radi tega nastane praznina (vacuum) in tok je prekinjen.

Pri nadaljnjem delu z motorno brizgalno je paziti na manometer! Če ta pada, se odjema motorju moč, če se dviga, se motorju zopet moč dodaja.

Vsak strojnik mora strogo paziti, da daje stroju med delom v verigi najvišjo po manometru dopustno moč. V nasprotnem primeru namreč prikrajša dotok vode prihodnji brizgalni in ovira tako uspešno delo. Isto delo imajo tudi strojniki pri ostalih brizgalnah, ki stoje v verigi.

Če poča cev, ki spaja v verigi stoječe brizgalne, ni potrebno, da se vodni tok na vseh brizgalnah ustavi ali zapre. Strojnik, kateremu je cev počila, samo odpre nasprotni ventil in spusti vodo na prosto. Ko je cev zamenjana, se zopet odpre tlačni ventil, na katerega je veriga priključena, nasprotni se pa zapre. Da je cev počila, se spozna na tem, da manometer kljub temu, da ima brizgalna dovolj dohodne vode, nekoliko upade.

Na povelje, da se naj tok zapre, pustijo vsi v verigi stoječi strojniki svoje stroje toliko časa v pogonu, da ustavi strojnik prve brizgalne svoj stroj, ali pa na njem tok zapre. Pri ustavitvi strojev je treba posebno paziti, da imajo motorji do konca hladilno vodo.

Predpogoji za sklopljenje brizgaln v verigo.

1. Vsak strojnik mora vedeti, koliko vode oddaja njegova motorna brizgalna pri prostem izlivu na eno cev.

2. Koliko vode daje njegova brizgalna pod pritiskom in pri kateri atmosferski številki.

Kdor tega ne ve, naj si dobi pojasnila pri dobavni tvrdki.

Nastop v verigi je mogoč za vsako motorno brizgalno ne glede na tip, velikost, količino vode ali moč motorja. Vse motorne brizgalne, ne oziraje se na ustroj ali tip, se lahko vežejo v verigo. Brizgalne so tudi lahko različno postavljene. Po velikosti so lahko postavljene od najmanjše do največje, ali tudi pomešano.

Pravilno je, če postavimo največjo brizgalno k vodi in potem vedno manjše proti požarišču. S tem dosežemo v prevodu večjo količino vode. Radi tega je možno na požarišču brizgati z več curki pri premeru 10 do 12 mm. Pri tem je treba upoštevati razliko brizgaln in množino vode, ki jo oddajajo. Tako se recimo naj ne sklapljajo brizgalna s 100 min. lit. in brizgalna, ki daje samo 400 min. lit. pod razdaljo 400 metrov. To pa radi tega, ker male brizgalne ne morejo prevzeti prevelike količine vode. Ako sklopimo zgoraj navedene brizgalne na krajšo razdaljo, nastane pritisk na obeh brizgalnah previsok in cevi začno radi tega pokati. Da se pa to prepreči, je treba na večjih brizgalnah zmanjšati na motorju moč na normalen pritisk v atmosferah.

Ker v praksi prihod gasilnih društev z različnimi brizgalnami pravilne razvrstitve ne dopušča, se moramo poslužiti tudi nasprotnih razdelitev brizgaln v verigo. Najmanjša brizgalna stoji pri vodi ali v sredi verige, največja pa zavzame mesto na požarišču. Na tak način pa je dovajanje večje količine vode ovirano. Če pa je potreben pritisk dveh curkov, se izkazuje potreba nastaviti male ustnike, iz katerih pa ne mo-

Kupujte

pri tvrdki

gasilske zastave

I. Neškudla

Ljubljana, Pražakova 8

remo izbrizgati več vode nego daje pri vodi ali v verigi stoječa mala brizgalna.

Ako se nahaja pri vodi ali v verigi brizgalna, ki oddaja 400 min. lit. vode, tedaj se lahko nastavi pri zadnji brizgalni ustniki z največ 2×10 mm.

Pri brizgalnah s 600 min. lit. se lahko nastavi 2×12 mm ali 3×10 mm ustniki.

Pri brizgalnah s 700 min. lit. 1×12 in 1×14 ali 1×12 in 2×10 mm, pri brizgalnah z 800 min. lit. 1×12 in 1×14 ali 2×12 in 1×10 mm. Da ni treba misliti, kako velike ustnike si je treba pripraviti za verigo, si je najbolje nabaviti prestavne ustnike. Vsako gasilno društvo, ki se nadeja vezati brizgalne v verigo, bi moralo imeti vsaj en prestavni ustnik v te svrhe.

Kaj dosežemo z napeljavo verige in kakšne koristi imamo?

V krajih, kjer je pomanjkanje izdatne vode za gašenje, so vežbe z brizgalnimi v verigi najbolj potrebne. Z verigo lahko dovajamo vodo iz daljave, ako je potrebno, tudi več kilometrov daleč. In to v taki količini, da lahko izdatno ga-

simo z dvema ali tremi curki. Brizgalne srednje velikosti (s 15—18 ks) se smejo postaviti do največ 500 m, večje ali močnejše brizgalne (s preko 25) celo na 700 m daleč narazen. Dostopno pa je vezanje pod 500 na poljubno razdaljo. Pri navedenih razdaljah sme tudi višinska razlika med posameznimi brizgalnimi znašati 30 do 40 metrov. Razume se, da je treba imeti zadostno množino brezhibnih cevi in primerno število motornih brizgaln.

Torni ubitek, ki od brizgalne do brizgalne veliko zgubi na pritisku, se pri vsaki v verigi delujoči brizgalni zopet izenači. Radi tega je možno prinašati zadostno količino vode in izdaten pritisk na požarišče, kar je za uspešno gašenje brez dvoma neobhodno potrebno.

Z uporabo verige si vsako društvo prihrani delno polaganje in spravljanje odvodnih cevi, jih razbremeni visokega pritiska, ohranja dragoceno blago in, kar je glavno, spravi lahko vodo iz velike daljave na požarišče. Uspeh gašenja pa v vsakem oziru doseže vrhunec moderne gasilske tehnike, ker to je naš smoter in cilj.

Sanitetna služba.

Nadaljevanje.

Največja nevarnost nastane za ljudi in živali, ako se pretrga vod izven krajevnega omrežja do transformatorske hiše. Te napeljave vodijo tok zelo velike napetosti do transformatorja. 5000—20.000 voltov se v transformatorju preosnuje tako, da dobiva krajevno omrežje le 120—220 voltov močen električni tok.

Ko smo ponesrečenca rešili iz objema električnega toka ter ne opazimo vidnih znakov dihanja, pričnemo takoj z umetnim dihanjem ter postopamo s ponesrečencem dalje tako, kakor s tistim, ki se je v dimu zadušil. Zdravnika je treba takoj poklicati, nikoli pa ne smemo ponesrečencu po električnem toku dajati žganja ali pa drugih opojnih pijač.

Opekline nastanejo iz raznih vzrokov. Na primer: pri požarih je plamen, veliko izžarevanje vročine in trenutno vzplamtevanje pri eksplozijah. Po pritisku eksplozivnih plinov nastanejo lahko še druge težke poškodbe zaradi padca, padanja eksplodiranih predmetov itd. Opekline povzročene po vrelih tekočinah, parah itd. imenujemo oparine in one povzročene po jedkih tekočinah zjedline.

Z ozirom na višino toplote razločujemo tri stopnje opeklin.

1. pordečitev kože,
2. nastanek mehurjev,
3. nastanek krast oziroma pooglenitev ožganega mesta.

Vse te tri vrste opeklin nastanejo druga poleg druge. Posamezne stopnje je težko ločiti takoj po poškodbi, ker se včasih šele po nekaj urah pokažejo.

Če se komu, ki ga rešimo iz ognja, vname ali tli obleka, je treba ogenj takoj zadušiti s kako odejo ali s čim drugim. V ta namen položimo ponesrečenca na tla, če pa nimamo pri rokah odeje ali kaj sličnega, valjamo ponesrečenca po tleh tako dolgo, da zadušimo ogenj.

Težko ožgane osebe je najbolje takoj prepeljati v bolnico, ker so tamkaj pri roki vse za poškodovanega potrebne priprave. Hude bolečine ponesrečenca potrebujejo nujno pomoč, zaradi tega ponesrečenci glasno stokajo in se celo zaradi hudih bolečin večkrat onesvestijo. Ožgana mesta je treba obvarovati pred nadaljnjimi poškodbami. Zato moramo ožgana mesta obvarovati z obvezo, da tako tudi preprečimo dostop zraka. Pri slačenju in sezuvanju je treba največje previdnosti, da ne raztrgamo nastalih mehurjev. Paziti je treba, da ne odtrgamo opekle kože držeče se obleke ali čevljev. S speklino sprijeto obleko obrežimo in jo pustimo kakor je. Ožgani del telesa pokrijemo najprej s tančico napojeno s čistim oljem, na katero položimo vato in vse to obvežemo le toliko, da se obveza ne premika. Umite in čiste roke, ki obvezo prijemajo le s konci prstov se zahtevajo od vsakega reševalca.

Rešilni oddelki gasilnih društev morajo imeti vedno s seboj posebne obveze za opekline, katere potrosimo z »Wismutom«. S temi obvezami obvežemo pri večjih opeklinah rane in položimo na nje vato. Dostop zraka k opeklini preprečimo tudi s tem, da potrosimo ožgano mesto z moko. Suhe obveze se priporočajo radi tega, ker je malo kdaj pri roki snažno olje. Žarko olje rano le onesnaži in povzroča snaženje, ki je mora izvršiti zdravnik, le nepotrebne bolečine.

Pri prevozu ponesrečenca pazimo, da se ožgana mesta lepo položijo na kako blazino ali kaj mehkega. Ponesrečenca položimo pa tako, da leži na zdravi koži. Prediranje mehurjev prepustimo zdravniku, da ne onesnažimo rane, kar bi imelo za posledico težka vnetja. Vsak gasilec si naj zapomni, da se celijo le one opekline, ki jih držimo trajno snažne in v miru.

(Sledi.)

Proglas akcijskega odbora gladojučim rudarjem.

Jugoslov. gasilska zveza je prejela od akcijskega odbora za pomoč gladojučim rudarjem poziv, ki ga prinašamo in priporočamo našim članicam.

Odveč bi bilo, obširno popisovati bedo, ki je zajela vse rudarske revirje, zlasti pa Trbovlje, Hrastnik in Zagorje. Iz časopisnih poročil je vsej javnosti znano, da vlada v teh krajih radi premale zaposlitve lakota, da preti pogin stoterim družinam, zlasti pa, da je nad 3000 otrok, ki nimajo kaj obleči in ne kaj dati v gladna usta.

Naša javnost je že na prve pozive požrtvovalno priskočila na pomoč in je bilo s tem vsaj zaenkrat odvrnjeno najhujše zlo. Toda pomoč, ki jo rudarski revirji nujno potrebujejo, mora biti trajnejša. Skoro izključeno je, da bi bilo pri

sedanjih gospodarskih razmerah računati na boljšo zaposlitev delavstva jeseni in pozimi. Nasprotno: število pomoči potrebnih bo na zimo še naraslo, ker bo treba obleke, obutve, pa tudi izdatnejše prehrane, kakor pa so grenka črna »kava«, borovnice in solata. Zato bo treba nadaljnjega dotoka sredstev, bodisi v denarju, ki bi se porabil za prehrano, bodisi v naravnih, ker drugače je katastrofa neizbežna.

Akcijski odbor, ki ga tvorijo tu živeči rojaki iz rudarskih revirjev, si po svojih skromnih močeh prizadeva, lajšati bedo, ki je zadela naše rodne kraje. V tem cilju prosi za sodelovanje p. n. Zveze in vseh njenih podeželskih organizacij.

V to svrhu priporoča Jugoslov. gasilska zveza svojim članicam:

1. Društva naj osvojijo sklep, da odstopajo v letošnji sezoni, t. j. do meseca aprila 1934, od kulturnih prireditev po 25%, od zabavnih in veseljenih pa po 50% čistega dobička za gladojoče rudarje in njih deco. Prispevki organizacij naj bi se mesečno stekali k Zvezi.

2. Zveza priporoča društvom, da bi ta ali oni prevzel kakega otroka, dečka ali deklico poljubne starosti iz rudarskih revirjev v začasno oskrbo, ali pa da jih članstvo skuša spraviti k dobrim ljudem. Obrtniki in trgovci naj bi pri nameščanju učencev in vajencev obojega spola upoštevali v prvi vrsti šoliodraslo mladino iz rudarskih revirjev. Gospodinje

naj bi kot hišne pomočnice nameščale dekleta iz rudarskih revirjev. Vse zadevne sezname v poštev prihajajočih bo imel podpisani odbor izdelane od socialno-ubožnega urada občine Trbovlje in bo p. n. Zvezi s potrebnimi podatki lahko vsak čas na razpolago.

3. Po deželi se skuša uvesti s sodelovanjem vseh v poštev prihajajočih društev nabiralno akcijo živil: žitaric, poljskih pridelkov, sadja itd., kar bi se potem po najbližjih krajevnih odborih Rdečega križa odprenilo za javne kuhinje v revirjih.

Dopisi.

Župni izlet gasilske župe Litija. Dne 2. julija je bil v Zagorju ob Savi župni izlet gasilske župe Litija, združen s proslavo 25-letnice prostov. gasilnega društva Zagorje. Na predvečer se je domače gasilno društvo poklonilo spominu umrlih tovarišev in pred spomenikom v vojni padlih vojakov, na katerem so tudi imena v vojni padlih tovarišev. Po kratkem spominskem govoru položi tov. okrožni načelnik I. Hočevar z ustanovnimi člani vence pred spomenik in nato na groba umrlega načelnika J. Birolla in tajnika A. Ranzingerja. Pri tej poklonitvi je Prosvetno pevsko društvo zapelo več ganljivih žalostink.

V nedeljo, 2. julija, je društvo ob 1/2 9. uri na kolodvoru sprejelo z vlaki iz Litije in Trbovelj došla društva in ob 9.1/4 uri v Toplicah pri Zagorju, ki so prihajala iz Lok in okolice peš.

Ob 3/4 10. uri je društvo, skupno po številu 230 članov z zastavami in rudniško godbo na čelu odkorakalo k 10. sv. maši, kjer je g. duh. svetnik V. Siter imel lep govor na gasilna društva.

Po končani sv. maši je društvo odkorakalo na veselični prostor sokolskega doma, kjer je pozdravil društvo v kratkih in jedrnatih besedah tukajšnji župan g. I. Bajcar. Po tem govoru sta pozdravila navzoče tov. župni načelnik F. Lajovic in župni tajnik F. Peterca. V svojih daljših govorih sta med drugim omenila, da se kmetijsko ljudstvo, ki mu je na deželi gasilec v največjo korist, premalo briga za gasilstvo.

Po končanih govorih je podal društveni tajnik I. Čebular poročilo o 25-letnem delovanju gasilnega društva. Pred 25 leti, t. j. dne 2. VII. 1908, se je vršil ustanovni občni zbor, ki je izvolil kot prvega načelnika pokojnega nadučitelja Franjo Kozjaka. K društvu je takoj pristopilo 81 članov, ki so z veseljem prišli za delo in postavili temelj današnjemu tehnično lepo urejenemu društvu. Prvo ročno brizgalno je prejelo društvo od tukajšnjega rudnika. 9. avgusta 1908. se je vršila prva vaja mladega društva, ki si je tedaj nabavilo tudi 50 delovnih oblek. Pri drugem občnem zboru je bil leta 1910. izvoljen za načelnika agilni pokojni J. Birolla, kateremu pa žal ni bilo usojeno dolgo delovati v prid društvu in človekoljubnosti. Še istega leta je nesrečno preminul. Njegov naslednik je bil tov. Josip Ranzinger, ki je uspešno vodil društvo dolga leta. V četrtem letu svojega obstoja si je društvo nabavilo novo smemalno brizgalno, voz za moštvo in mnogo ostalega gasilskega orodja. V tem letu se je začela delati mlademu društvu lastna streha. V juliju 1913. je bil blagoslovljen sedanji gasilni hram in stolp. Te slavnosti se je udeležil tudi današnji podstarešina Jugoslovanske gasilske zveze tov. Josip Turk iz Ljubljane. Med vojno se je v pravem pomenu besede pokazala živa potreba organiziranja društva, prevzeli je moralo sanitetsko službo, ki jo je vršilo z vso požrtvovalnostjo. Kmalu po vojni so razmere narekovale, si nabaviti moderno orodje. Dne 30. avgusta 1925. se je svečano sprejelo novo bencinmotorno brizgalno, ki zvesto odgovarja svojemu namenu. Tedanji načelnik tov. I. Hočevar je poleg tega izvedel nabavo društvene zastave, ki je bila svečano razvita 3. junija 1928. ob priliki proslave 20-letnice z vsestransko podporo občinstva, zlasti pa s pomočjo zagorskih deklet.

Leta 1928. je prevzel vodstvo društva sedanji načelnik tov. M. Repovž s poveljnikom Žibretom Karolom, pod katerim vodstvom še danes stoji 37 dobro izvežbanih gasilcev vedno pripravljenih pomagati bližnjemu v nesreči. Poleg močne čete rednih članov šteje društvo še 6 ustanovnih članov, ki še danes

aktivno delujejo in so za zasluge prejeli diplome. Za 20-letno delovanje je ponovno ob priliki 25-letnice prejelo 6 članov diplome.

Ob 4. uri je bila javna tombola, potem pa veselica v Sokolskem domu.

Prostovoljno gasilno društvo Verd, p. Vrhnika. Tukajšnje gasilno društvo ima naprodaj dobro ohranjeno kompletno štirikolno motorno brizgalno. Natančna pojasnila pri načelniku. Interesentom ogled vsak dan na razpolago.

Župna vaja II. skupine v Razvanju pri Mariboru. Dne 13. VIII. 1933. je bila ob 15. uri v Razvanju pri Mariboru župna vaja II. skupine mariborske gasilske župe za desni dravski breg. Začetek vaje je bil oznanjen točno ob 15. uri s topiči. Požarni poslopji sta bili poslopje gospoda Trinka in gospoda Bobnika. Prvi so bili na mestu požara domači gasilci iz Razvanja, nato Hoče, Maribor, Studenci, Radvanje, Bohova in gasilno društvo drž. žel. delavnic. K vaji ni prispelo društvo iz Paker. Tov. Voller, ki se je udeležil vaje, je odvil raport od župnega nadzornika in ga oddal tov. župnemu načelniku Pfeiferju, ki ga je oddal g. sreskemu načelniku Milanu Mlakarju. Tov. Voller se je tudi zahvalil gasilcem za tako lepo pripravljenost in vzorno disciplino, ki so jo pokazali.

Bizeljsko. Naše gasilno društvo je slavilo v dneh 15. in 16. julija svoj 40. jubilej. Ob tej priliki je bil tudi župni izlet posavske gasilske župe v Bizeljsko. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel g. ban dr. Drago Marušič.

Dne 15. VII. ob 21. uri je bila po Bizeljskem povorka z bakljado.

Dne 16. VII. je ob 9. uri krenila povorka z venci na pokopališče, kjer se je poklonila pokojnim gasilcem. Po sv. maši se je vršila slavnostna seja, na kateri je tov. načelnik Smerke orisal zgodovino društva. Tov. Kovačič je pa čestital društvu k jubileju. Ob 1/2 14. uri je prispelo župno starešinstvo in razna društva posavske, kozjanske in brdovačke gasilske župe. Ob 1/2 16. uri je pa prispel pokrovitelj proslave g. ban dr. Drago Marušič. Nato je sledila blagoslovitev gasilnega doma. K jubileju je čestital društvu nato g. ban. Sledile so vaje gasilskega naraščaja s sekiricami in prosta zabava. G. banu in gostom je za bila prirejena zakuska. Prireditve je uspela dobro in zadovoljivo.

Priporočamo

turdke,

ki

oglašujejo

v našem

glasilu!

**Čelade
Pasove
Rogove
Trobke
Sekirce**

Čepice, epotele,
znake, spolke in
cevi najceneje pri

A. KASSIG

LJUBLJANA

ŽIDOVSKA ULICA ŠT. 7

Zahtevajte ilustrirani cenik!

GASILNA DRUŠTVA, POZOR!

Preden si nabavite potrebne cevi,
Vas vljudno vabim, da si ogledate
mojo zalogo

NORMALNIH GASILSKIH CEVI

izdelke slovitih čeških tovarn, katere
ustrezajo vsem zahtevam!

IVAN N. ADAMIČ

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 31
MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 20
CELJE, KRALJA PETRA CESTA 33

Jugoslovanska zavarovalna banka

»Slavija«

sprejema zavarovanja za požar, vlom, zakonito jamstvo, telesne nezgode, avtomobilske škode, transport, točo in razne vrste življenjskega in pogrebne zavarovanja. Lastna poslopja v Ljubljani, Sarajevu, Osijeku in Novem Sadu. Kupčijska zveza s češko banko Slavijo v Pragi.

Generalno ravnateljstvo v Ljubljani

Telefon števil. 2176 in 2276

Pri zavarovanju predmetov proti požaru in pri življenjskem zavarovanju, zavarovanju otroške dote in pogrebnih stroškov, dalje pri vseh jamstvenih, nezgodnih in vlomskih zavarovanjih, pri zavarovanju kaska

upoštevajte edino-le

VZAJEMNO ZAVAROVALNICO

LJUBLJANA
MASARYKOVA CESTA

ki Vam nudi najugodnejše pogoje.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA UL. 6

tiska vse za Vas

n. pr. društveno glasilo, tiskovine, pisarni papir, vabila, posetnice, letake, lepake, cenike, kataloge in še mnogo drugega

KNJIGARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA UL. 6
MARIBOR, TYRŠEVA CESTA 44

ima bogato zalogo leposlovnih in strokovnih knjig za Vaše knjižnice in za Vašo osebno uporabo. Poleg slovenskih knjig ima tudi zalogo drugih slovanskih, francoskih, angleških in nemških knjig. — Revije, časopisi, znanstveni listi. — Velika zaloga slik

Pišite po kataloge in cenike!

Mesna hranilnica ljubljska

v Ljubljani, Prešernova ulica 3

Je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji. Vlog ima nad 400.000.000 Din, rezervnih zakladov pa nad 11 milijonov dinarjev. Za pupilne naložbe ima sodno depozitni oddelek, za varčevanje mladine izdaja domače hranilnice, za pošiljanje denarja po pošti so strankam na razpolago položnice. Za vse vloge jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

Telefon števil. 2016 in 2616

Poštno čekovni račun števil. 10.533

Uradne ure za stranke so od 8. do 12 1/2 ure.

Posluje po vsej Jugoslaviji. Ustanovljena leta 1913.

»JUGOSLAVIJA«

SPLOŠNA ZAVAROVALNA DRUŽBA

Ravnateljstvo za Dravsko banovino v Ljubljani.

Sklepa:

1. požarna zavarovanja,
2. življenjska zavarovanja,
3. nezgodna in jamstvena zavarovanja,
4. zavarovanja proti škodam v sled tatinskega vloma,
5. transportna zavarovanja,
6. zavarovanja proti škodam v sled razbitja stekla.

Največji tu delujoči zavod. - Družba je prevzela od »Graške vzajemne zavarovalnice« in od zavarovalnih družb »Feniks« (požarni oddelek) in »Franko-Hongroise« ves njih kupčijski obstoj v naši državi. - Najnižje tarife. Takojšnja izplačila škod.

Po naredbi ministrstva za vojsko in mornarico nadomeščajo police splošne zavarovalne družbe »JUGOSLAVIJE« žensitvene kavnice za častnike.

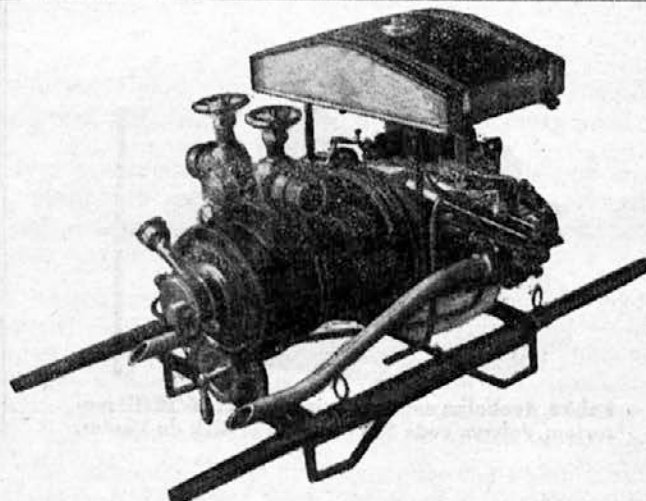
Telefon 2571. PISARNA: TYRŠEVA CESTA ŠT. 15. Telefon 2571.

ANDREJ SUPAN

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA C. ŠT. 16

Izdeluje:

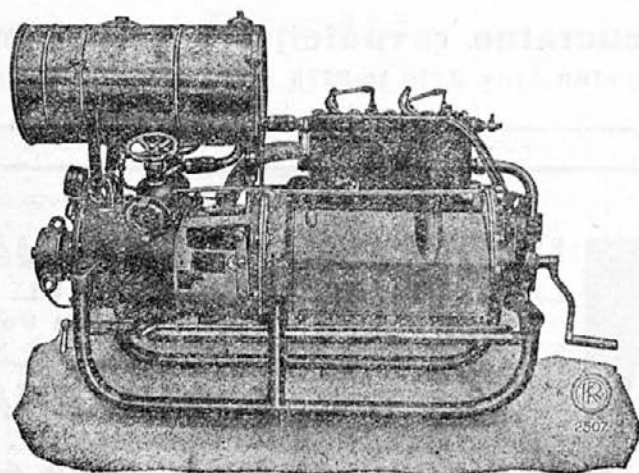
Prenosne, dvo- in štirikolne motorne brizgalne, spojke, prehodnike, ročnike, ustnike vse po najnovejših sestavih in predpisih. Konopljene cevi in drugo po najnižjih cenah. Zahtevajte ponudbe in pojasnila.

Konrad Rosenbauer, Linz ob D. K. Rosenbauer in drug, Celje

tovarne motornih brizgalnic in gasilskega orodja

NASLOV ZA BRZOJAVKE: FR. KOŠIR CELJE ★ TELEFON 99

Dvocilindrska motorna brizgalnica, model 1929, 18/20 HP., pritisk do 16 atm. Hladilnik novega sistema, ogrevanje črpalke s toplo čisto vodo.

Prenosna štiricilindrska motorna brizgalnica, model 1929/30. 24 HP.

Najnovejša konstrukcija se izdeluje na dvokolne, štirikolne in avto-priklopne vozove.

Na podlagi 20letne preizkušnje v motornih brizgalnah priporočamo svoje avtomobilne, štirikolne, dvokolne in prenosne motorne brizgalnice.

Škropilni avtomobil s pripravo za snaženje in pometanje cest.

Več kot 2000 Rosenbauerjevih brizgalnic po vsem svetu.

Vsakovrstne lestve, gasilsko opremo, čelade, pasove in vse v to svrhu spadajoče predmete. Brezplačne ponudbe, predvajanje brizgalnic, informacije itd. na željo:

FRANC KOŠIR, CELJE

glavno zastopstvo in zaloga za Dravsko banovino.

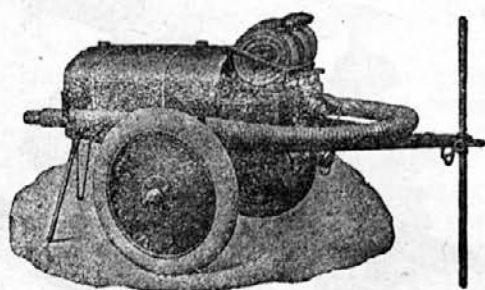
Gasilski zavodi d.d.

Čechy pri Prostějovu na Moravskem

Ustanovljeno leta 1820.

Zastopništvo Maribor

Cankarjeva ul. 36

Lahka, dvokolna motorna brizgalnica z 16/18 HP motorjem, dobava vode 800 l v min., pritisk do 16 atm.

Specialna tovarna brizgalnic, sesaljk, lestev, cevi in oprave za gasilce, ekstinkterjev, avtomobilnih in motornih brizgalnic priporoča svoje prvovrstno, najmodernejše gasilsko orodje. Vse vrste telovadnega orodja. Ugodni plačilni pogoji. Za vse stroje se jamči! Cene solidne.